UNIWERSYTET WSB MERITO OPOLE | 20 LAT
wcześniej Wyższa Szkoła Bankowa

Terapia uzależnień

STUDIA PODYPLOMOWE

Program

9	176	11	2	2
Liczba miesięcy nauki	Liczba godzin zajęć	Liczba zjazdów	Liczba modułów	Liczba semestrów

Moduł I. Teoria terapii uzależnień (80h)

- **Podstawy teorii powstawania uzależnień. (8h)**

Przyczyny i skutki sięgania po środki psychoaktywne – wymiana doświadczeń. Modele wyjaśniające powstawanie uzależnień. Obszary powstawania uzależnienia: Sfera umysłowa, emocjonalna i tożsamościowa. Podłoża i mechanizmy uzależnień: Mechanizm iluzji i zaprzeczenia. Mechanizm nałogowej regulacji emocji. Mechanizm rozpraszania i rozdwajania ja.

- **Diagnoza uzależnienia - Fakty i mity (4h)**

Wstępna diagnoza uzależnienia na podstawie ICD-10/11 i DSM-IV/V. Przedstawienie faktów i mitów dotyczących diagnozy i leczenia uzależnień.

- **Uzależnienia behawioralne. (8h)**

Definicja i charakterystyka uzależnień behawioralnych (uzależnienia technologiczne, seksoholizm, pracoholizm, zakupoholizm).Trendy w profilaktyce, czynniki chroniące i czynniki ryzyka w rozwoju uzależnienia, podejścia w terapii oraz kontakt terapeutyczny z osobą uzależnioną behawioralnie. Uzależnienia od hazardu.

- **Zaburzenia odżywiania i zaburzenia relacji z jedzeniem (4h)**

Charakterystyka zaburzeń odżywiania, najczęściej występujące zaburzenia odżywiania (anoreksja, bulimia, napadowe objadanie się). Zaburzenia relacji z jedzeniem. Mechanizmy psychologiczne zaburzeń odżywiania (regulacja emocji, kontrola, obraz ciała). Model biopsychologiczny (biologiczny, psychologiczny, społeczny). Czynniki ryzyka, zaburzenia współistniejące, leczenie i pomoc.

- **Społeczny kontekst uzależnienia. (8h)**

Współuzależnienia i jego konsekwencje. Trudności funkcjonowania społecznego. Samopomocowe wsparcie osób uzależnionych (AA, AN, AH i in.). Formy pomocy osobom współuzależnionym – grupy DDA, wykorzystanie dialogu motywującego. Rodzina – wzorce wyniesione z domu, styl wychowania, relacje rodzinne; grupa rówieśnicza – presja znajomych, chęć przynależności i akceptacji; dostępność substancji – warunki życia, miejsce zamieszkania; kultura i normy społeczne – akceptacja dla używek, przekazy medialne i reklamy, stereotypy; instytucje i system – szkoła (problemy edukacyjne), praca (stres presja), dostęp do pomocy (wsparcie społeczne, terapia).

- **Uzależnienie dzieci i młodzieży (4h)**

Specyfika wieku rozwojowego, najczęstsze formy uzależnień. Wczesne sygnały ostrzegania. Wpływ uzależnienia w młodym wieku na rozwój mózgu. Rola środowiska, wpływu społecznego rówieśników i stylów wychowawczych.

- **Substancje psychoaktywne. (8h)**

Główne grupy substancji psychoaktywnych (depresanty, stymulanty, halucynogeny,

Dane zamieszczone w niniejszej karcie kierunku mają charakter wyłącznie informacyjny. Dane te nie stanowią oferty zawarcia umowy w rozumieniu art. 66 i nast. kodeksu cywilnego. Zgodnie z art. 160 ust. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 roku Prawo o szkolnictwie wyższym, umowa między Uniwersytetem WSB Merito w Opolu, studentem zawierana jest w formie pisemnej.

kanabinoidy, opioidy). Substancje legalne i nielegalne. Nowe substancje psychoaktywne. Substancje lotne oparte na rozpuszczalnikach. Rośliny o działaniu psychoaktywnym. Formy pomocy w sytuacjach przedawkowania środków psychoaktywnych.

- **Alkohol geneza uzależnień, formy pomocy i terapia. (8h)**

Przyczyny powstawania uzależnienia: czynniki biologiczne, psychologiczne, społeczne. Dostępność alkoholu na każdym kroku. Kultura picia w Polsce. Mechanizmy uzależnienia od alkoholu (głód, tolerancja, objawy odstawienne, utrata kontroli, zaprzeczenie i iluzja). Fazy rozwoju uzależniania (towarzyska -> ostrzegawcza -> krytyczna - > przewlekła). Konsekwencje uzależnienia (psychiczne, somatyczne, społeczne)

- **Wirus HIV i inne zakażenia wirusami hepatotropowymi. (4h)**

Definicja wirusa HIV i AIDS - drogi zakażenia, przebieg zakażenia, leczenie i profilaktyka. Rozróżnienie wirusów hepatotropowych (WZW). Charakterystyka chorób przenoszonych drogą płciową Znaczenie w pracy z osobami uzależnionymi: czynniki ryzyka, psychologiczny aspekt diagnozy i pracy, wykorzystanie w interwencji. Możliwości prewencyjne i sposoby leczenia.

- **Psychopatologia i podwójna diagnoza. (8h)**

Omówienie wybranych zaburzeń zwiększających ryzyko uzależnienia, jak i najczęściej występujące diagnozy współistniejące u osób korzystających z placówek uzależnień. Zasady diagnostyki i postępowania terapeutycznego w wybranych zaburzeniach. Zagadnienia dotyczące zaburzeń zachowania, zaburzeń osobowości, jak i przejawów neuroróżnorodności, a także zespół abstynencyjny i farmakoterapia. Przedstawienie najczęściej współwystępujących zaburzeń psychicznych z uzależnieniami (schizofrenia, zaburzenia nastroju, zaburzenia lękowe).

- **Neurobiologiczne mechanizmy uzależnień. (4h)**

Biologiczne mechanizmy uzależnień. Wpływ środków odurzających na układ przywspółczulny. Działania poszczególnych środków psychoaktywnych na pobudzenie neuroprzekaźników, neurostymulacje i neurodegradację. Długotrwałe działanie poszczególnych środków na neuroprzekaźnictwo synaptyczne i anatomia układu nerwowego.

- **Zjawisko stresu; rozumienie psychosomatyczne; PTSD. (8h)**

Teoria stresu H. Seyle’go. Rozróżnienie rodzajów stresu (eustres, dystres). Fizjologia stresu (oś stresu, skutki przewlekłego stresu). Rozumienie psychosomatyczne. PTSD - definicja i objawy (intruzje, unikanie, nadmierne pobudzenie, negatywne zmiany poznawcze). Mechanizm PTSD. Wpływ Stresu i PTSD w kontekście uzależnienia. Omówienie wybranych technik radzenia sobie ze stresem

- **Rezyliencja. (4h)**

Czynniki rezylencji (indywidualne, relacyjne, środowiskowe). Funkcja rezylencji i sposoby pracy nad jej wzmacnianiem (regulacja emocji, strategie poznawcze, relacje, działanie). Odporność psychiczna kształcona w ramach zdobywania doświadczenia. Dezintegracja pozytywna.

Moduł II. Terapia uzależnień w praktyce (96h)

- **Warsztat interpersonalny. (16h)**

Rozwijanie kompetencji miękkich, zwiększanie świadomości własnych zasobów i deficytów w relacjach z

innymi, regulacja emocji w relacji, zwiększenie otwartości w wyrażaniu swoich uczuć i myśli. Lepsze zrozumienie własnych zachowań i zachowań innych osób w grupie. Integracja uczestników.

- **Przymierze terapeutyczne. (8h)**

Omówienie współpracy między terapeutą a klientem, model przymierza (cele, zadania, relacja). Kluczowe aspekty przymierza, elementy dobrej relacji terapeutycznej, perspektywy teoretyczne, pęknięcia przymierza (wycofanie, konfrontacja). Budowanie przymierza (początek terapii, w trakcie, mikrointerwencje). Omówienie trudnych sytuacji w pracy z klientem (klient: nieufność, ambiwalencja, przymusowość; terapeuta: potrzeba kontroli, nadinterpretacja, unikanie trudnych tematów). Przymierze terapeutyczne w kontekście uzależnień.

- **Lecznictwo uzależnień. (8h)**

System działań leczniczych (medyczny, psychologiczny, społeczny). Modele i formy leczenia uzależnień (biopsychospołeczne, ambulatoryjne, dzienne oddziały terapii, oddziały zamknięte, detoksykacja). Etapy leczenia uzależnienia (motywacja, detoks, terapia właściwa, utrzymanie abstynencji/redukcja szkód).

- **Redukcja szkód w leczeniu uzależnień. (4h)**

Przykłady działań redukcji szkód. Definicje i założenia. Historia rozwoju redukcji szkód.
Działania zdrowotne (programy wymiany igieł i strzykawek, testowanie substancji, dostęp do leczenia substytucyjnego, wsparcie społeczne i psychologiczne – pomoc w znalezieniu mieszkania lub pracy, budowanie relacji i motywacji do zmiany) Główne założenia: uzależnienie to problem zdrowotny nieetyczny, godność i bezpieczeństwo każdej osoby. Zalety: zmniejszenie liczby zakażeń (HIV WZW), kontakt z systemem pomocy – pierwszy krok do terapii i abstynencji.

- **Profilaktyka uzależnień. (8h)**

Omówienie celów i poziomów profilaktyki (profilaktyka: uniwersalna, selektywna, wskazująca). Przedstawienie czynników ryzyka i czynników ochronnych. Obszary skutecznej profilaktyki (regulacja emocji, kompetencje społeczne, decyzyjność, styl życia). Rola środowiska w profilaktyce uzależnień (rodzina, szkoła, rówieśnicy). Metody pracy profilaktycznej i możliwości popularyzacji zdrowego trybu życia.

- **Dialog motywujący. (16h)**

Praktyczne wykorzystanie Dialogu Motywującego (DM) w kontekście pracy z klientem uzależnionym. Teoretyczne podstawy DM, ćwiczenia technik związanych z zadawaniem pytań otwartych, aktywnym słuchaniu, odzwierciedleniu i dowartościowaniu klienta. Doskonalenie umiejętności stosowania DM w pracy codziennej w celu świadomego i skutecznego wspieraniu klientów, jak i zdolność do podtrzymywania motywacji do zmiany poprzez akceptację i wzmacnianie autonomii klientów za ich własne życie.

- **Superwizja. (24h)**

Profesjonalne omówienie przypadków

- **Wizyta studyjna ośrodek terapii uzależnień (8h)**
- **Wizyta studyjna poradnia uzależnień (4h)**

Dane zamieszczone w niniejszej karcie kierunku mają charakter wyłącznie informacyjny. Dane te nie stanowią oferty zawarcia umowy w rozumieniu art. 66 i nast. kodeksu cywilnego. Zgodnie z art. 160 ust. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 roku Prawo o szkolnictwie wyższym, umowa między Uniwersytetem WSB Merito w Opolu, studentem zawierana jest w formie pisemnej.